

13. Festival Odmevi dediščine – 70 let filma Na svoji zemlji

SPOROČILO ZA JAVNOST

Konec letošnjega leta se bo izteklo 70 let od nastanka prvega slovenskega celovečernega igranega zvočnega filma Na svoji zemlji, ki ga je **leta 1948** režiral France Štiglic in pomeni **začetek slovenske profesionalne kinematografije**. »Glej jo, našo grapo! Baška grapa!« so bile prve slovenske besede, izrečene na filmu. Kot njegova zibelka je zapisana Baška grapa na Tolminskem, kjer je bila v vaseh Grahovo ob Bači in Koritnica posneta glavnina prizorov. Dediščina filma se je od njegovega rojstva počasi, a vztrajno nadgrajevala.

Leta 1975 so na Grahovem ob Bači z velikim slavljem odkrili spomenik snemanju filma Na svoji zemlji, ki ga je izdelal kipar samouk Peter Jovanovič.

Leta 2008 so domačini z dvodnevno prireditvijo na Grahovem ob Bači skupaj z ustvarjalci filma počastili šest desetletij umetniškega podviga in zastavili tematsko pot. Ivan Merljak je predstavil dokumentarni film spominov ustvarjalcev in očividcev snemanja Dotik. Tolminski muzej pa je postavil stalno razstavo o filmu in izdal informacijsko knjižico.

Leta 2012 je bila tematska pot Na svoji zemlji slavnostno odprta in je kot **edina filmska tematska pot** v Sloveniji trajno vpisala dediščino filma v prostor Baške grape.

Leta 2013, ob 65-letnici filma Na svoji zemlji, je bil dvoletni projekt postavitve poti simbolično zaključen s tridnevno prireditvijo, ki se je zaključila s proslavo **»Praznik slovenskega filma«**. Potekala je kot poklon ustvarjalcem filma in sodobnega slovenskega filma ter domačinom, ki filmsko zgodbo negujejo, jo spoštujejo in z žlahtnostjo izročila napajajo nove rodove.

Leto 2018

Tolmin, Kinogledališče, sobota, 29. septembra 2018 ob 18. uri

Sedemdeset let filma Na svoji zemlji

Filmsko projekcijo bo uvedel pogovor o digitalizaciji filma z ustvarjalci in strokovnjaki, ki so poskrbeli za obnovo filma in prepis v digitalno obliko.

Grahovo ob Bači, športno igrišče

Društvo Baška dediščina bo v sodelovanju z lokalno skupnostjo železni jubilej nastanka filma počastila v okviru **13. Festivala Odmevi dediščine – 70 let filma Na svoji zemlji** na Grahovem ob Bači (športno igrišče):

1. Dan – petek, 05. 10. 2018 ob 18.00 :

- **Premiera** II. dela dokumentarnega filma »FILMOLJUBJE: Baška grapa – živi spomenik filma«, režiserja Slavka Hrena (RTV Slovenija). Pri snemanju v mesecu maju 2018 v Baški grapi so sodelovali še živeči ustvarjalci filma: Štefka Drolc (ki je poslednjič stala pred kamero), Ivan Marinček – Žan, Ivo Belec, Andrej Kurent, Emilija Soklič, Tone Mlakar.

2. Dan – sobota, 06. 10. 2018 :

- Ob 10.00: start 6. pohoda po Tematski poti Na svoji zemlji;
- Ob 15.00 : program za otroke
- Ob 16.00: Strokovno srečanje osmih članic Zveze društev tehnične kulture
- Posočja Tolmin
- Ob 18.30 : večer dokumentarnega filma
  - Kulturna in tehnična dediščina Baške grape: Vetrovalna (2014) in Grema u hrib sejct (2017)
  - Plamen v dvonožcu (posnet leta 1968 na Koritnici), režiser Mako Sajko
  - Vsa življenja Toneta Mlakarja (življenjska zgodba enega od scenaristov filma Na svoji zemlji); gost režiser Marko Cvejić
- Glasbena gostja dneva: Marjetka Popovski

3. Dan – nedelja, 07. 10. 2018 ob 15.00 :

- osrednja prireditev »POKLON SLOVENSKEMU FILMU«
Obogatena bo z glasbo in pesmimi iz slovenskih filmov.
*»Na svoji zemlji radostno živimo, Graparji se radi veselimo!
Ob puntarski komaj še lovimo sapo in vzklikamo: Glej jo našo grapo!«*
(Avtorici besedila: Kristina Kos Čujec in Anja Kavčič Drole, uglasbil: Andrej Makor)

Organizator pričakuje udeležbo še živečih ustvarjalcev filma jubilanta.

Naj navedemo, kako je krstno predstavo filma napovedal takratni dnevnik Slovenski poročevalec (15. 10. 1948): **«Ta dogodek pomeni za nas prav toliko kot Trubarjev nastop za našo književnost in Linhartov za slovensko gledališče».**

Festival Odmevi dediščine je tradicionalna prireditev, ki Društvu Baška dediščina daje priložnost, da enkrat letno širši javnosti intenzivneje promovira kulturno, tehniško in naravno dediščino Baške grape kot rezultat večletnih turističnih produktov, ki jih je ustvarilo v zgornjem delu Baške grape.

13. Festival Odmevi dediščine 2018 poteka v okviru Evropskega leta kulturne dediščine 2018, Dnevov evropske kulturne dediščine in Festivala pohodništva Dolina Soče.

Veseli bomo, če boste vaš čas namenili kateremu od naštetih dogodkov. Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa.

Informacije:

Alenka Zgaga, predsednica društva
041 601 248

<https://www.facebook.com/tematskapotnasvojizemlji/>
www.tpnasvojizemlji.si
<http://društvo.baškadediscina.nvoplanota.si>
<https://www.facebook.com/tematskapotnasvojizemlji>

ZVEZA DRUŠTEV
TEHNIČNE KULTURE
POSOČJA TOLMIN

I FEEL
SLOVENIA

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

2018
EVROPSKI
LETI SLOVENSKE
KMETIČARJE

